

**ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК**  
**акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів**  
**напряму 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування»**  
**у Національному університеті фізичного виховання і спорту України**

23.03.2018 р.

м. Київ

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» і наказу Міністерства освіти і науки України від 06.03.2018 р. березня 2018 р. № 209-л експертна комісія у складі:

**Голови комісії -**

Любіцевої Ольги Олександрівни, завідувача кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктора географічних наук, професора;

**Члена комісії -**

Герасименка Віктора Григоровича, завідувача кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу Одеського національного економічного університету, кандидата економічних наук, професора розглянула подану Національним університетом фізичного виховання і спорту України акредитаційну справу та з 21 березня до 23 березня 2018 р. провела експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності цього закладу вищої освіти державним вимогам щодо акредитації підготовки бакалаврів за напрямом 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування».

**За підсумками експертного оцінювання безпосередньо на місці комісія констатує:**

**1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО УНІВЕРСИТЕТ**

Назва: Національний університет фізичного виховання і спорту України (далі – НУФВСУ).

Рік заснування – 1930.

Рівень акредитації – IV.

Форма власності – державна, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Юридична адреса: 03150, Україна, м. Київ-150, вулиця Фізкультури, 1.

Телефон – (044) 2870491, факс – (044) 2875452.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

E-mail: [rectorat@uni-sport.edu.ua](mailto:rectorat@uni-sport.edu.ua)

Сайт університету: <http://www.uni-sport.edu.ua>

Документи для здійснення освітньої діяльності Національного університету фізичного виховання і спорту України: Ліцензія МОН України, (серія АЕ № 527271, видана 29.09.2014 р.); Сертифікат про акредитацію НУФВСУ за статусом навчального закладу IV (четвертого) рівня (серія РД-IV № 1172269, виданий відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 3 червня 2014 року, протокол № 109, термін дії до 1 липня 2024 року).

НУФВСУ внесено до Державного реєстру вищих навчальних закладів України (довідка від 30.05.2012 р. № 11-Д-175), Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України (довідка від 09.02.2016 р. № 10701040020004967), Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (виписка від 11.02.2016 р. №1000636707).

**Керівник навчального закладу** – ректор Національного університету фізичного виховання і спорту України Імас Євгеній Вікторович, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України. На посаді ректора Національного університету фізичного виховання і спорту України – з червня 2012 р.

На сьогодні НУФВСУ – головний навчально-науково-спортивний центр у сфері фізичної культури і спорту України, в якому вже понад 80 років розробляються, проходять апробацію і впроваджуються новітні технології навчання, проводяться фундаментальні та прикладні наукові дослідження у сфері фізичного виховання і спорту, здійснюється багатогранна міжнародна співпраця з аналогічними та суміжними за профілем закладами вищої освіти і науковими центрами різних країн.

Зважаючи на загальнодержавне та міжнародне визнання результатів діяльності та вагомий внесок у розвиток національної освіти і науки, поширення фізкультурного руху, підготовку висококваліфікованих кадрів і спортсменів високого класу, Указом Президента України від 1 вересня 1998 р. № 964 Українському державному університету фізичного виховання і спорту було надано статус національного й відтоді він отримав назву – Національний університет фізичного виховання і спорту України.

Національний університет фізичного виховання і спорту України є правонаступником Українського державного університету фізичного виховання і спорту (1993-1998 рр.), Київського державного інституту фізичної культури (1944-1993 рр.), Державного інституту фізичної культури України (1930-1944 рр.).

У відповідь на потреби ринку праці за роки діяльності у НУФВСУ значно розширилася номенклатура спеціальностей, за якими готують фахівців. Паралельно з традиційними (викладачі фізичного виховання та тренери з різних видів спорту), в університеті почали здійснювати підготовку спеціалістів зі

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

спортивної кінезіології, спортивної фізіології, спортивної психології, спортивної медицини, менеджменту та маркетингу в сферах фізичного виховання і спорту, а з 2014 р. – фахівців з туризму.

За роки функціонування в університеті підготовлено понад 25 тис. висококваліфікованих фахівців (тренерів з різних видів спорту, вчителів і викладачів фізичного виховання, менеджерів спорту, фахівців з фізичної реабілітації та ін.), у тому числі, фахівців, які є громадянами понад 60 зарубіжних країн.

У НУФВСУ сформовано провідні наукові школи з найважливіших напрямів фізичної культури, фізичного виховання, масового спорту та спорту вищих досягнень, що є визнаними не лише в Україні, але й за її межами.

Щорічно НУФВСУ проводить міжнародні наукові конгреси, конференції та семінари з різних проблем спортивної науки, в яких беруть участь представники зарубіжних профільних науково-педагогічних і науково-практичних центрів, з якими університет співпрацює.

Нині в університеті функціонує чотири факультети: факультет спорту та менеджменту; тренерський факультет, факультет здоров'я, фізичного виховання та туризму і факультет заочного навчання. Професійну підготовку фахівців забезпечує 21 кафедра, 18 з яких є випусковими. У НУФВСУ також функціонують Центр підвищення кваліфікації та перепідготовки, Центр олімпійських досліджень та освіти. Структурним підрозділом університету є також Івано-Франківський коледж з фізичного виховання.

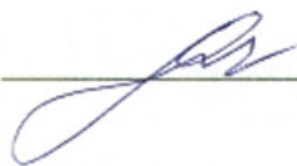
Високий рівень навчальної та науково-методичної роботи в університеті забезпечує 352 науково-педагогічних працівника, з яких 276 осіб є штатними, у тому числі, 47 – докторів наук, 180 – кандидатів наук, мають вчене звання професора 43 особи, доцента – 95.

Значна увага керівництвом університету звертається на підготовку науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. У НУФВСУ функціонує аспірантура та докторантура. Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в аспірантурі Національного університету фізичного виховання та спорту України здійснюється за спеціальностями: 017 Фізична культура і спорт; 227 Фізична реабілітація; 091 Біологія.

НУФВСУ має відповідне ресурсне забезпечення навчального процесу: дев'ять навчальних корпусів, обладнаних сучасними технічними засобами; бібліотеку з фондом літератури понад 248 тис. видань з різних галузей знань, 89676 примірників наукової та 139496 примірників навчальної літератури; абонемент; три читальні зали загальною кількістю 176 місць; інформаційний центр «Електронна бібліотека»; видавничий центр; шість комп'ютерних класів, комп'ютеризований спортивно-тренажерний комплекс, обладнаний найсучаснішим устаткуванням.

Узагальнені відомості про університет відображено у таблиці 1.1.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

**Загальна характеристика Національного університету фізичного виховання і спорту України**

№ з/п	Показники діяльності	Кількісні параметри	
		Денна (очна) форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Сукупний ліцензований обсяг прийому студентів (осіб)		
	у т.ч. за освітньо-кваліфікаційними рівнями:		
	- молодший спеціаліст (осіб)	-	-
	- бакалавр (осіб)	1050	475
	- спеціаліст (осіб)	-	620
	- магістр (осіб)	400	155
2.	Кількість студентів, курсантів, слухачів разом:		
	у т.ч. за формами навчання:		
	- денна (очна) (осіб)	2911	-
	- вечірня (осіб)	-	-
	- заочна, дистанційна (осіб)	-	1354
3.	Кількість навчальних груп (одиниць)	145	-
4.	Кількість напрямів підготовки та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців (одиниць)		
	у т.ч. за освітньо-кваліфікаційними рівнями:		
	- молодший спеціаліст (одиниць)	-	-
	- бакалавр (одиниць)	5	3
	- спеціаліст (одиниць)	-	-
	- магістр (одиниць)	3	2
5.	Кількість кафедр (одиниць)	21	
	з них випускових (одиниць):	18	
6.	Кількість факультетів (відділень) (одиниць)	4	
7.	Загальні навчальні площі будівель (кв. м)	50095,6	
	з них:		
	- власні (кв. м)	50095,6	
	- орендовані (кв. м)	-	
8.	Навчальні площі, які здаються вищим навчальним закладом в оренду (кв. м)	1921,6	
9.	Інше	-	

**Висновок:** експертна комісія засвідчує наявність і достовірність у Національному університеті фізичного виховання і спорту України належним чином оформлених документів, що забезпечують правові основи діяльності закладу вищої освіти.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

*Загальні показники діяльності НУФВСУ свідчать про достатні об'єктивні підстави для здійснення підготовки фахівців напрямом 6.140103 "Туризм".*

## **2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ**

Національний університет фізичного виховання і спорту України має значний досвід формування стабільного контингенту студентів, у тому числі, й напрямом підготовки 6.140103 «Туризм». Великою мірою цьому сприяє системний підхід до організації профорієнтаційної роботи, що здійснює кафедра туризму.

Упродовж акредитаційного періоду кафедрою туризму напрацьовано й реалізовано комплекс заходів, спрямованих на формування контингенту студентів. У зазначеному контексті кафедра плідно співпрацює з:

- відповідними департаментами, управліннями та відділами обласних і районних державних адміністрацій, що реалізують державну політику в галузі туризму;
- суб'єктами туристичної діяльності (туроператорами, турагенціями);
- підприємствами готельно-ресторанного бізнесу;
- осередками сільського зеленого туризму;
- загальноосвітніми школами, ліцеями, гімназіями;
- державними, обласними, районними, міськими центрами туризму та краєзнавства;
- позашкільними навчально-виховними закладами туристично-краєзнавчого профілю;
- федерацією туризму та цикловими комісіями з видів туризму;
- пластунськими організаціями України та ін.

Щорічно на електронні та поштові адреси зазначених органів виконавчої влади, організацій, установ, підприємств кафедрою туризму надсилається 2-2,5 тис. рекламно-інформаційних листів про напрям підготовки «Туризм».

З метою відбору талановитої, творчої молоді для вступу на напрям підготовки 6.140103 «Туризм» використовуються різні форми активізації інтересу потенційних абітурієнтів до цієї сфери людської діяльності, розкриття життєвих і кар'єрних перспектив, що відкриваються перед ними. Особливо результативною у цьому контексті є співпраця кафедри туризму з КПНЗ «Київська Мала академія учнівської молоді», щорічно кілька випускників Малої академії стають студентами університету.

Ефективним засобом залучення потенційних абітурієнтів є поширення рекламно-інформаційної продукції про НУФВСУ, факультет здоров'я, фізичного виховання та туризму, кафедру туризму, проведення профорієнтаційних консультацій та співбесід на Міжнародних туристичних салонах і ярмарках, що відбуваються в Києві та інших містах України.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева



Активну участь в профорієнтаційній роботі беруть студенти I-IV курсів напряму підготовки «Туризм», які рекомендують вступати до НУФВСУ своїм рідним, друзям, знайомим, випускникам шкіл, що їх ці студенти закінчили в попередні роки. Щорічна частка таких вступників складає понад 40% від числа абітурієнтів.

Кафедрою туризму регулярно організуються та проводяться ділові зустрічі та круглі столи з керівництвом і членами Туристичної асоціації України, Всеукраїнської спілки екскурсоводів, Ліги екскурсоводів м. Києва, низкою туристичних підприємств щодо профорієнтаційної роботи для залучення вступників на I-III курси з метою підготовки кадрового корпусу для вітчизняної сфери туризму на базі НУФВСУ.

Науково-педагогічні працівники кафедри туризму часто організують і проводять для випускників загальноосвітніх шкіл м. Києва навчальні екскурсії та подорожі, навчально-тренувальні походи, туристично-краєзнавчі експедиції та ін. Такі заходи допомагають школярам зорієнтуватися у виборі своєї майбутньої професії та здійснити його на користь туристичної галузі.

Таким чином, системна профорієнтаційна діяльність кафедри туризму є дієвим засобом формування контингенту студентів НУФВСУ (передусім, напряму підготовки «Туризм»), дозволяє відібрати найбільш підготовлених, здібних і свідомих у правильності вибору майбутнього фаху студентів. Незважаючи на значну конкуренцію на вітчизняному ринку освітніх туристичних послуг, профорієнтаційна робота кафедри туризму упродовж останніх трьох років забезпечує стовідсоткове виконання ліцензованого обсягу прийому на напрям "Туризм".

Кількісні показники формування контингенту студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.140103 «Туризм» (з ліцензованим обсягом прийому 50 осіб) упродовж 2014-2017 рр. відображено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

**Кількісні показники формування контингенту студентів  
напряму підготовки 6.140103 "Туризм"**

	Роки			
	2014	2015	2016	2017
Контингент студентів денної форми навчання	29	50	50	50
у т.ч., за держзамовленням	5	3	9	1
Конкурс абітурієнтів на одне місце	2,2	5,3	9,1	7,4
у т.ч., за держзамовленням	21,6	88,0	45,5	36,8

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

У результаті ознайомлення з контингентом студентів безпосередньо на місці, експертна комісія засвідчує, що на час акредитаційної перевірки за напрямом підготовки 6.140103 "Туризм" (денної форми) навчається 149 осіб, у тому числі, на I курсі – 46; на II – 38; на III – 43; на IV – 22 студенти. Зменшення контингенту студентів до зазначеного показника пояснюється відрахуванням за академічну заборгованість, переходом на навчання до інших закладів вищої освіти, академічними відпустками, неможливістю сплати за навчання та ін.

**Висновок:** об'єктивний аналіз формування контингенту студентів напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» свідчить про системність профорієнтаційної роботи кафедри туризму, стовідсоткове виконання ліцензованого обсягу прийому упродовж останніх трьох років акредитаційного періоду, позитивну динаміку зростання загальної чисельності студентів напрямку, що акредитується.

### 3. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ


Підготовка фахівців за напрямом 6.140103 «Туризм» здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та нормативних документів Міністерства освіти і науки України. Крім того, використовуються положення Закону України «Про туризм», Стратегії сталого розвитку туризму і курортів України, нормативних документів центрального та місцевих органів виконавчої влади в галузі туризму.

З метою започаткування освітньої діяльності із заявленого напрямку підготовки Національним університетом фізичного виховання і спорту України було здійснено дослідження стану та перспектив розвитку вітчизняного ринку туристичних послуг і потреб сфери туризму в кваліфікованих кадрах для розроблення Концепції діяльності з надання освітньої послуги у сфері вищої освіти з підготовки бакалаврів за напрямом 6.140103 «Туризм».

У контексті розроблення та реалізації галузевих стандартів вищої освіти та стандартів ЗВО у НУФВСУ підготовлено, затверджено в установленому порядку та введено в дію навчальні плани, варіативну частину освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ), освітньо-професійної програми (ОПП) та засобів діагностики якості вищої освіти підготовки бакалаврів з напрямку «Туризм».

ОКХ відображає завдання освітньої та професійної підготовки, визначає місце фахівця з туризму у структурі вітчизняного суспільного виробництва та вимоги до його професійних компетентностей, інших соціально важливих властивостей та якостей. Варіативна частина ОКХ конкретизує галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності випускника

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

Національного університету фізичного виховання і спорту України. Варіативна частина ОПП доповнює та конкретизує вимоги до змісту освіти з боку конкретних замовників фахівців з індустрії туризму.

Здійснений експертною комісією аналіз навчального плану за структурою та змістом (розподіл дисциплін за циклами підготовки, а також за семестрами та курсами, кількість екзаменів, заліків і курсових робіт, види практик, державна атестація) свідчить про його в цілому відповідність галузевим стандартам вищої освіти.

Зміни в освітніх стандартах і навчальних планах, що відбулися із набранням чинності Закону України «Про вищу освіту» (№ 76- VIII від 28.12.2014 р.), внесено до робочих навчальних планів, а також враховано при розробці нового навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю 242 Туризм освітнього ступеня «бакалавр».

Новий навчальний план і пояснювальну записку до нього схвалено Вченою радою університету (протокол № 10 від 17 травня 2016 р.). Головною особливістю нового навчального плану є застосування компетентнісного підходу до підготовки здобувачів вищої освіти.

**Висновок:** експертна комісія констатує, що зміст підготовки фахівців з напрямку 6.140103 «Туризм» у Національному університеті фізичного виховання і спорту України в цілому відповідає вимогам акредитації.

#### 4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Експертною комісією перевірено інформацію про кадрове забезпечення освітнього процесу, відображену у Звіті про діяльність Національного університету фізичного виховання і спорту України щодо підготовки фахівців напрямку 6.140103 «Туризм». Зокрема, експерти ознайомилися з наказами про зарахування науково-педагогічних працівників на посади, їх особовими справами та трудовими книжками, процесом обрання за конкурсом.

У результаті кадрового моніторингу з'ясовано, що у підготовці фахівців напрямку 6.140103 «Туризм» в університеті беруть участь 23 науково-педагогічних працівника, у тому числі, на постійній основі працює 21 особа (91%). За основним місцем роботи працює 5 (23%) докторів, професорів, 13 кандидатів наук, доцентів (62%), 3 (14%) науково-педагогічних працівника без ступеня.

Із загальної чисельності залучених до викладання лекційних годин науково-педагогічних працівників (23 особи) доктори наук, професори складають 22% (5 осіб), кандидати наук, доценти – 70% (16 осіб). За основним місцем роботи працює 21 науково-педагогічний працівник (91%), з них із науковими ступенями та вченими званнями 19 осіб (90%); доктори наук, професори – 5 осіб (24%); кандидати наук, доценти – 16 осіб (76 %).

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева



Випусковою кафедрою підготовки фахівців напряму 6.140103 «Туризм» у НУФВСУ є кафедра туризму. Як структурний підрозділ університету, її було створено у 2014 р. Нині на кафедрі працює 7 науково-педагогічних працівників, з них мають науковий ступінь доктора наук і вчене звання професора – 2 особи (29%), кандидатів, доцентів – 5 осіб (71%). На постійній основі працює 5 осіб (71%), усі вони мають наукові ступені та вчені звання. Їх кваліфікації стовідсотково відповідають дисциплінам, що вони викладають. Середній вік науково-педагогічних працівників кафедри – 47 років, у тому числі, докторів наук, професорів – 48 років, кандидатів наук, доцентів – 46 років.

Питання підвищення якісного складу науково-педагогічних працівників кафедри туризму постійно перебувають у центрі уваги ректорату та Вченої ради університету. Зважаючи на всебічну підтримку керівництва НУФВСУ, за акредитаційний період науково-педагогічними працівниками кафедри захищено одну докторську дисертацію (зав. кафедри Бабушко С. Р.) та отримано одне вчене звання доцента (канд. пед. наук Фастовець О. О.). Нині пріоритетним напрямом діяльності кафедри є створення науково-педагогічної школи туристично-екскурсійного спрямування. Робота у цьому контексті уже дає помітні результати. Так, кафедра туризму стає своєрідним навчально-науково-методичним центром, куди на стажування, консультації, ознайомлення з інноваційними навчальними технологіями викладання фахових дисциплін приїздять викладачі закладів вищої освіти України, що здійснюють підготовку фахівців для сфери туризму.

Значна увага звертається на підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри. Упродовж акредитаційного періоду усі вони стовідсотково пройшли підвищення кваліфікації та стажування у провідних ЗВО країни, центральному і регіональних органах виконавчої влади в галузі туризму, наукових установах і організаціях, туристичних об'єднаннях і підприємствах.

Кафедру туризму очолює доктор педагогічних наук, доцент, Бабушко Світлана Ростиславівна, яка має науково-педагогічний стаж понад 25 років, у тому числі, понад 15 років у ЗВО, що здійснюють підготовку туристичних кадрів. Завідувач кафедри має значний авторитет серед наукової спільноти вітчизняної педагогічної та туристичної сфери. Підготувала та захистила у 2016 р. докторське дисертаційне дослідження на тему «Теоретичні та методичні засади професійного розвитку фахівців туристичної сфери США і Канади», рекомендації та пропозиції якого впроваджено у практику туристичної освіти України.

**Висновок:** експертна комісія констатує, що кількісні та якісні показники кадрового забезпечення підготовки бакалаврів напряму 6.140103 «Туризм» у Національному університеті фізичного виховання і спорту України відповідають ліцензійним умовам надання освітніх послуг і вимогам до акредитації.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

## 5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Національний університет фізичного виховання і спорту України має належну матеріально-технічну базу, що дозволяє здійснювати якісну підготовку бакалаврів з напрямку 6.140103 «Туризм».

Для організації навчального процесу НУФВСУ має дев'ять навчальних корпусів, спеціалізовані спортивні зали, лижну та веслувальну бази, гуртожитки, загальною площею 50095,6 кв. м. У цілому, корисна площа навчального фонду становить 30309,4 кв. м, у тому числі, навчально-лабораторного 15108,1 кв. м, з них аудиторій та комп'ютерних лабораторій – 9478,6 кв. м, спортивних залів – 5629,5 кв. м.


За випусковою кафедрою туризму закріплено такі приміщення: кабінет завідувача кафедри (ауд. 3.107 (2) – загальною площею 7,8 кв. м), лаборантська (ауд. 3.107 (1) – 6,8 кв. м), кабінет науково-педагогічних працівників 3.108 (24,2 кв. м), кабінет туризмознавства – ауд. 4.100 (площа 48,2 кв. м), лабораторія туристично-екскурсійного обслуговування – кабінет 4.100-1 (площа – 18,6 кв. м), кабінет активних видів туризму – 4.100-2 (площа – 7,4 кв. м), лабораторія виробництва туристичного продукту – аудиторія 8.101 (площа 96,8 кв. м). Також для підготовки фахівців напрямку 6.140103 «Туризм» використовуються загальноуніверситетські аудиторії та спеціалізовані методичні кабінети, де встановлено сучасне навчальне обладнання (інтерактивні дошки, проектори, мультимедійна техніка тощо).

У цілому, приміщення та матеріально-технічна база університету відповідають чинним вимогам, нормам і правилам з пожежно-технічного, санітарного нагляду та охорони праці. Це підтверджено актами державної приймальної комісії про прийняття в експлуатацію збудованих об'єктів. У прийнятті рішень державної приймальної комісії беруть участь представники держсанепідемнагляду, держпожнадзора, держохоронпраці, держінспекції з енергозбереження та ін.

В університеті успішно реалізується програма удосконалення матеріально-технічної бази, що значною мірою дозволяє покращити стан соціально-побутової сфери. Упродовж останніх років здійснювалися реконструкція та поточні ремонти аудиторного фонду, спортивних приміщень, гуртожитків і господарсько-допоміжних приміщень університету. Цей напрям діяльності перебуває під постійним контролем керівництва НУФВСУ.

Студенти, які потребують місця проживання, стовідсотково забезпечуються гуртожитком. Їх в університеті – чотири (1084 ліжко-місця), загальною площею 15661,7 кв. м. На сьогодні у гуртожитках проживає 940 студентів та аспірантів. Серйозна увага звертається на створення у гуртожитках належних побутових і санітарно-гігієнічних умов проживання.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

У НУФВСУ працює медичний пункт (площа 32,1 кв. м), що оперативно надає кваліфіковану допомогу працівникам та студентам університету, а також організовує щорічне проходження студентами диспансеризації.

**Висновок:** здійснений експертами моніторинг стану матеріально-технічного забезпечення навчального процесу підготовки фахівців напряму 6.140103 «Туризм» свідчить про його відповідність акредитаційним вимогам.

## **6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

Експертною комісією ретельно перевірено навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу підготовки фахівців напряму 6.140103 «Туризм», що дозволяє констатувати наступне.

Процес формування та удосконалення навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності постійно контролюється керівництвом університету. На сьогодні для кожної дисципліни напряму підготовки, що акредитується, створено відповідний навчально-методичний комплекс, який має усі складові, передбачені критеріями акредитації.

Навчально-методичне забезпечення напряму підготовки 6.140103 «Туризм» сформовано у суворій відповідності до освітньо-професійної програми, структурно-логічної схеми підготовки бакалаврів, переліку та обсягу нормативних і вибіркових навчальних дисциплін, послідовності їх вивчення, конкретних форм проведення навчальних занять, їх обсягу, форм і засобів проведення поточного та підсумкового контролю.

З метою об'єктивного й неупередженого оцінювання навчальних зусиль студентів науково-педагогічні працівники НУФВСУ керуються положеннями, викладеними у «Критеріях оцінювання знань студента», ухвалених Вченою радою університету (протокол № 3 від 29 жовтня 2015 р.).

Забезпеченість навчальних дисциплін напряму підготовки 6.140103 «Туризм» навчальними та робочими програмами становить 100%. Ними передбачено семінарські та практичні заняття, на яких осмислюється та формується розуміння туристичної діяльності, комунікативні здібності, самостійність мислення, переконливість, аргументованість прийнятих рішень, вміння користуватись чинними законодавчими актами та нормативними документами. Тому на зміст семінарських і практичних занять звертається серйозна увага; до кожного такого заняття розроблено методичні вказівки, в яких зазначаються питання, що розглядатимуться на семінарах, визначається форма їх проведення, критерії оцінювання відповідей студентів.

З кожної дисципліни навчальним планом передбачено самостійне вивчення матеріалу. Забезпеченню самостійної роботи студентів надається пріоритетне значення, оскільки вона складає 56% обсягу навчального плану напряму підготовки 6.140103 «Туризм».

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

Невід'ємною складовою підготовки майбутніх фахівців туризму й одночасно ефективною формою контролю набутих ними знань є написання курсових і дипломних робіт, що мають, як встановлено експертною перевіркою, належне методичне забезпечення. Зокрема, науково-педагогічними працівниками кафедри підготовлено змістовні методичні рекомендації, тематику курсових і дипломних робіт, що відображають актуальну проблематику сфери туризму.

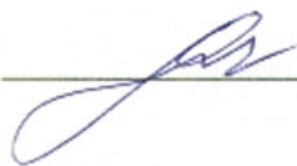
Кафедрою туризму НУФВСУ напрацьовано наскрізну програму практичної підготовки фахівців напряму 6.140103 «Туризм», що передбачає набуття ними практичних навичок майбутньої професії у формі навчальної практики «Вступ до фаху» (I курс), технологічних (II- III курси), виробничої (IV курс) та переддипломної практик (IV курс). Загалом, на практичну підготовку відведено 23 кредити ECTS (690 годин). Базами практики для студентів є провідні туристично-екскурсійно-готельні підприємства м. Києва та України, а також низка суб'єктів туристичного бізнесу Туреччини, Болгарії, Кіпру та ін.

Зважаючи на нагальність сучасного інформаційного забезпечення якісної підготовки висококваліфікованих фахівців туристичної сфери, в університеті активно запроваджуються інноваційні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології. Так, у навчальному процесі використовуються 115 комп'ютерів у шести комп'ютерних класах та бібліотеці. Крім того, функціонує комп'ютеризований спортивно-тренажерний комплекс, оснащений 30 комп'ютерами.

Університет має сучасну наукову бібліотеку, загальною площею 788,9 кв. м, у тому числі, 379,1 кв. м припадає на читальні зали. Студентів і науково-педагогічних працівників університету обслуговують на абонементі, у трьох читальних залах (загальною кількістю 176 місць) та в Інформаційному центрі «Електронна бібліотека». На сьогодні бібліотечний фонд становить понад 248 тис. одиниць видань з різних галузей знань. Він містить наукову (89676 прим.) і навчальну літературу (13496 прим.), періодичні видання, автореферати дисертацій, документи на електронних носіях (94), рідкісні видання (830 прим.) та ін. Бібліотека нараховує 32 комп'ютери, серед яких 1 сервер бази даних під управлінням ОС Windows Server та 1 веб-сервер, 18 робочих місць виділено для користувачів, 12 – для співробітників бібліотеки.

Експерти відзначають, що за акредитаційний період в університеті створено якісне інформаційне забезпечення навчального процесу підготовки фахівців для сфери туризму. Так, університетом було придбано значну кількість навчальних підручників, посібників, монографій, методичних рекомендацій, законодавчих актів і нормативно-інструктивних документів, що регламентують діяльність туристичної сфери України та світу, періодики, значного масиву аналітичних матеріалів, пакетів прикладних комп'ютерних програм та ін. Окрім наявних друкованих і паперових носіїв інформації, студенти послуговуються потужним банком інформації з туристичної проблематики в електронному

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева



форматі, створеного працівниками бібліотеки та науково-педагогічними працівниками кафедри туризму НУФВСУ, а також таких авторитетних Інтернет-джерел, як Tourlib, веб-сайтів центрального та регіональних органів виконавчої влади у сфері туризму, туристичних громадських об'єднань, спілок та асоціацій, провідних підприємств туристичного бізнесу, Всесвітньої туристичної організації, міжнародних туристичних структур. Крім загальновідомих пакетів прикладних програм у навчальному процесі НУФВСУ використовується й низка галузевих програм, а саме "TURWIN", "SAMOTOUR", "Galileo", "Amadeus", "Online Bistro" та ін.

**Висновок:** навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу підготовки фахівців напрямку 6.140103 «Туризм» у Національному університеті фізичного виховання і спорту України відповідає акредитаційним вимогам.

## 7. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИПУСКОВОЇ КАФЕДРИ


Наукова діяльність є важливим напрямом роботи науково-педагогічних працівників кафедри туризму, якими напрацьовано низку монографій, навчальних посібників, методичних рекомендацій, статей, що є вагомим внеском у туризмознавчі науки та організацію навчального процесу підготовки фахівців напрямку 6.140103 «Туризм».

Коло наукових інтересів викладачів кафедри є достатньо диверсифікованим, пріоритетними напрямками якого визначено такі наукові проблеми: формування ринку туристично-екскурсійних послуг; розробка нормативно-правової бази діяльності туристичної галузі; організація туристичного обслуговування на основі міжнародних стандартів; формування мережі туристично-екскурсійних маршрутів; економічна діагностика суб'єктів туристичного підприємництва; стандарти туристично-екскурсійного обслуговування; стандартизація та сертифікація туристичних послуг; туризм і екологія; туризм і збереження історико-культурної спадщини.

Наукові розвідки здійснюються як у фундаментальних дослідженнях туризмології, так і прикладній проблематиці функціонування туристично-екскурсійної сфери. Результатом наукових досліджень НПП кафедри туризму за звітний період стали 4 монографічних дослідження, 7 статей у провідних зарубіжних виданнях, 28 публікацій у фахових виданнях, 46 тез доповідей на конференціях різного рівня.

Науково-педагогічні працівники кафедри туризму беруть активну участь у науковому забезпеченні реалізації Національного проекту «Місто: розвиток через туризм», метою якого є перетворення населених пунктів України на конкурентоспроможні туристичні дестинації. Зокрема, проводяться виїзні інтерактивні форуми у таких містах перспективного розвитку туризму як Чугуїв, Тульчин, Біла Церква, Дніпро, Путивль. Заплановано (2018-2019 рр.)

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева



проведення зазначених науково-інформаційних заходів у таких містах як Умань, Канів, Чигирин.

Здійснюється системна наукова та науково-методична співпраця кафедри туризму НУФВСУ з Національною спілкою краєзнавців України, Туристичною асоціацією України, Всеукраїнською асоціацією екскурсоводів України, Лігою екскурсоводів м. Києва, Малою академією учнівської молоді м. Києва щодо виявлення та наукового забезпечення паспортизації історико-культурних пам'яток і природних об'єктів з метою залучення їх до туристично-екскурсійного обігу.

З метою осмислення результатів наукової діяльності та продукування нових напрямів і пріоритетів подальших досліджень кафедрою на постійній основі проводяться тематичні наукові заходи, зокрема: круглий стіл «Актуальні проблеми розвитку туризму» (грудень), науково-методичний семінар «Туристичне краєзнавство: інноваційні методи викладання курсу» (березень), в яких беруть участь науково-педагогічні працівники провідних ЗВО Києва та України, що здійснюють підготовку туристичних кадрів (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київський національний торговельно-економічний університет, Київський національний університет культури та мистецтв, Київський національний університет харчових технологій, Київський національний лінгвістичний університет, Академія праці соціальних відносин і туризму та ін.). У процесі проведення зазначених заходів розглядаються фундаментальні та прикладні проблеми функціонування вітчизняної туристичної сфери.

Наукові здобутки колективу кафедри реалізовано в низці державних і регіональних програм, стратегій і концепцій розвитку туризму, а також законодавчих та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність туристичного бізнесу України.

З метою наукового та фахового зростання студентської молоді на кафедрі створено студентський науковий гурток, членами якого є 36 майбутніх фахівців туризму. Члени гуртка беруть активну участь у роботі науково-практичних конференцій для студентів і молодих учених різного рівня, підготовці наукових публікацій, проведенні предметних і фахових олімпіад. За акредитаційний період вийшло друком 26 публікацій студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм».

**Висновок:** експертна комісія зазначає, що наукова діяльність випускової кафедри є достатньо змістовною та диверсифікованою, ґрунтується на органічному поєднанні фундаментальних і прикладних досліджень, результати яких впроваджуються у практику вітчизняного туристичного бізнесу. На думку експертів, наукова діяльність кафедри туризму НУФВСУ у цілому відповідає критеріям вищої школи. Разом з тим, експерти висловлюють побажання щодо зростання кількості наукових публікацій науково-педагогічних працівників у зарубіжних виданнях, що входять до

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

*наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та інших, рекомендованих МОН України.*

## **8. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

У результаті аналізу матеріалів акредитаційної справи, звітно-аналітичної документації, безпосереднього спілкування з керівництвом університету, науково-педагогічними працівниками кафедри та студентами, експертною комісією встановлено, що міжнародна діяльність є одним із стратегічних напрямів роботи випускової кафедри. Пріоритетними напрямками міжнародних зв'язків кафедри є: співпраця з іноземними партнерами у міжнародних наукових проєктах і програмах; участь науково-педагогічних працівників у міжнародних науково-методичних конференціях, конгресах, симпозіумах; публікація у зарубіжних наукових збірках і періодиці; стажування у провідних зарубіжних навчально-наукових закладах туристичного профілю; обмін зі спеціалізованими науковими установами й освітніми закладами зарубіжжя навчальними планами та програмами та ін.

Кафедра постійно обмінюється інформацією з майже 30 зарубіжними навчальними закладами, туристичними підприємствами й організаціями, громадськими об'єднаннями. Серед найактивніших партнерів варто відзначити Варшавський інститут туризму, Коледж готельної індустрії (м. Банська Бистриця, Словаччина), Інститут туризму (м. Варна, Болгарія), Грецьку національну асоціацію туристичних навчальних закладів (м. Афіни), Віденську школу туристичного менеджменту.

За акредитаційний період від зазначених іноземних інституцій отримано значний масив інформації щодо розвитку туризму та підготовки туристичних кадрів у країнах світу. Передусім, це – аналітичні матеріали, результати маркетингових досліджень, статистичні дані, нормативно-правові документи, навчальні плани та програми, підручники та посібники, методичні розробки, картографічний матеріал, рекламно-інформаційні видання тощо. Всі ці матеріали активно використовуються в навчальному процесі зі студентами напряму підготовки 6.140103 «Туризм».

Науково-педагогічні працівники кафедри туризму беруть активну участь у реалізації Міжнародного проєкту СНОІСЕ «Ревіталізація культурної спадщини». Зокрема, у рамках цього проєкту співробітники кафедри залучаються до реалізації національної складової за темою «Культурна спадщина в контексті розвитку туризму в м. Чугуїв». Так, упродовж 2016-2017 рр. доценти Попович С. І., Опанасюк Н. А. та Забалдіна Ю. Б. долучалися до розробки Концепції розвитку туризму у м. Чугуєві до 2020 р., формування туристичних маршрутів Чугуївщини (Харківська область), маркування туристичних об'єктів, створення контенту тематичного туристичного порталу м. Чугуєва, виробництва місцевого інноваційного туристичного продукту та запису аудіогідів (українською, англійською та російською мовами).

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

Колектив кафедри туризму систематично залучається до виконання низки міжнародних і транснаціональних наукових проектів і програм, зокрема:

- «Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні». Координатор – Представництво Європейського Союзу в Україні;
- «Розвиток сільського зеленого туризму в Україні». Координатор – Європейська спілка зеленого туризму;
- «Розвиток малого та середнього туристичного бізнесу». Координатор – Агентство міжнародного розвитку США;
- «Організація транснаціональних туристично-рекреаційних територій». Координатор – Варшавський інститут туризму;
- «Формування мережі міжнародних молодіжних хостел-центрів». Координатор – Європейська молодіжна хостел асоціація.

У рамках міжнародної діяльності кафедри реалізується такий важливий сегмент, як зарубіжні стажування викладачів. Так, в акредитаційний період науково-педагогічні працівники проходили стажування у Вищій школі менеджменту у Варшаві (Польща), Східноєвропейському центрі фундаментальних досліджень (м. Прага, Чеська Республіка), Університеті іноземних мов (м. Чаньцунь, Китай).

Саме завдяки міжнародним контактам кафедри було організовано зарубіжні практики студентів у Туреччині, Болгарії, на Кіпрі. Плідною у цьому контексті є співпраця з такими зарубіжними партнерами, як Ltd «BG – USB-Travel» (Болгарія), ONCU «Danismanlig & Insan Kayaklari» та ASA Group «Global Works» (Туреччина). Географія міжнародних контактів кафедри туризму продовжує розширюватися. Зокрема, започатковуються партнерські зв'язки з суб'єктами туристичного підприємництва Греції, Мальти, Єгипту, Тунісу, Марокко, Об'єднаних Арабських Еміратів та ін.

**Висновок:** *зазначене вище дає підстави стверджувати, що університетом в цілому та кафедрою туризму зокрема здійснюється активна міжнародна діяльність, яка сприяє професійному становленню фахівців напрямку підготовки 6.140103. «Туризм», та спрямована на інтеграцію з освітньо-науковими закладами країн Європи та світу й міжнародним туристичним рухом.*

## 9. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНИКІВ

Аналіз якості підготовки бакалаврів напрямку 6.140103 «Туризм»/ спеціальності 242 «Туризм» здійснювався експертною комісією на підставі вивчення успішності студентів за результатами останньої заліково-екзаменаційної сесії, перевірки курсових робіт, звітів з різних видів практик, а також матеріалів самоаналізу за підсумками виконання відповідно до графіка (Додаток 1) комплексних контрольних робіт (ККР) з дисциплін кожного

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

навчального циклу: історія України – гуманітарних і соціально-економічних дисциплін; географія туризму – циклу фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки; основи екскурсійної діяльності та туроперейтинг – з циклу професійної та практичної підготовки (Додаток 2).

Показники виконання ККР студентами у процесі самоаналізу свідчать, що абсолютна успішність складала 97,3%, якість знань – 68,6%, а під час акредитаційної перевірки відповідно 94,8% та 65,2%. Відтак, розбіжність показників абсолютної успішності становить -2,5%, а якості знань -3,4%, що підтверджує об'єктивність проведеного самоаналізу та достатній рівень фахових знань студентів.

Здійснена експертами вибіркова перевірка (20%) якості курсових робіт студентів напряму 6.140103 «Туризм» свідчить про достатньо високий рівень їх виконання, відповідність майбутньому фаху і вимогам профільних завдань. Істотних розбіжностей між оцінками науково-педагогічних працівників випускової кафедри та експертів не виявлено.

Аналіз звітної документації з усіх видів практик дозволяє дійти висновку про належний рівень їх організації та змістовного наповнення. Експерти вибірково оцінили 25% звітів з практик і встановили, що розбіжність між оцінками, отриманими студентами під час захисту та під час акредитаційної перевірки, становить -1,2 бали.

На час проведення акредитаційної експертизи підсумкова атестація студентів напряму, що акредитується, ще не здійснювалася, оскільки її заплановано в установлені терміни відповідно до графіку навчального процесу. Експерти проаналізували методичні матеріали для проведення підсумкової атестації студентів і констатують їх відповідність чинним вимогам.

***Висновок:** експертна комісія вважає, що рівень сформованості у студентів предметно-фахових компетентностей є достатнім; випускова кафедра забезпечує належну теоретичну та практичну підготовку студентів, що відповідає вимогам Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті фізичного виховання і спорту України, завданням вищої школи та критеріям акредитації.*

## **10. ЗАУВАЖЕННЯ, ЗРОБЛЕНІ ПІД ЧАС ПОПЕРЕДНЬОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПОДАНИХ ДО МОН УКРАЇНИ АКРЕДИТАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ**

У результаті попередньої експертизи поданих до МОН України акредитаційних матеріалів НУФВСУ було висловлено певні зауваження. Експертною комісією було отримано пояснення щодо кожного з указаних зауважень.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

*Зауваження 1.* З'ясувати та відобразити в експертних висновках динаміку змін контингенту студентів за напрямом «Туризм». Дані фактичного контингенту наведені в акредитаційній справі не відповідають даним ЄДЕБО. Звертаємо увагу на те, що чисельність студентів (1, 2 курси), які виконували ККР, не відповідають даним ЄДЕБО.

Навчальні курси	1	2	3	4
за даними акредитаційної справи (таб. 2.2.2)	50	43	44	22
за даними ЄДЕБО станом на 26.02.2018	46	38	43	22
Чисельність студентів, які виконували ККР	50	44	43	22

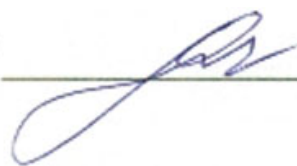
- Експертною комісією з'ясовано, що ККР з дисципліни «Історія України» студенти I курсу виконували 17.01.2018 р.; ККР з дисципліни «Географія туризму» студенти II курсу виконували 19.01.2018 р. Розбіжність у даних акредитаційної справи та ЄДЕБО (станом на 26.02.2018 р.) пояснюється тим, що студентів I-II курсів було відчислено відповідно до наказів № 26-ст від 25.01.2018 р., № 69-ст від 06.02.2018 р., № 77-ст від 09.02.2018 р., № 81-ст від 12.02.2018 р., тобто після написання ними ККР і до внесення оновлених даних до ЄДЕБО. Крім того, встановлено, що в акредитаційній справі (табл. 2.2.2) допущено технічну помилку щодо чисельності студентів II курсу, що має бути не 43, а 44 особи. У Зведеній відомості результатів виконання ККР (табл. 2.8.5; С. 229 акредитаційної справи) теж відображено, що чисельність студентів II курсу складає 44 особи, з них 43 виконували ККР.

*Зауваження 2.* В акредитаційній справі в навчальному плані 2016 р. відсутня інформація щодо затвердження навчального плану на Вченій раді університету (п. 8, статті 36 Закону України «Про вищу освіту»).

- Експертною комісією встановлено, що навчальний план 2016 р. (підготовки фахівців за спеціальністю 242 Туризм) було ухвалено рішенням Вченої ради університету від 17.07.2016 р. протокол №10, однак це не було відображено на титульній сторінці плану. У процесі роботи акредитаційної комісії вказане зауваження було усунуто. Копія навчального плану додається.

*Зауваження 3.* Звертаємо увагу на те, що в ЄДЕБО в розділі матеріально-технічне забезпечення у гуртожитків – відсутня відповідність санітарним нормам і правилам пожежної безпеки, для навчальних корпусів – відповідність санітарним нормам 2013 р. закінчує свій термін дії (стаття 18 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти затверджених Постановою

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева



КМУ від 30.12.2015 р. №1187 щодо започаткування провадження освітньої діяльності про забезпечення подання в електронному вигляді даних та відомостей про матеріально-технічне забезпечення закладу освіти та його відповідність санітарним нормам і правилам пожежної безпеки до ЄДЕБО).

- Експертною комісією встановлено, що Печерське районне управління ГУ ДСНС України у м. Києві надало довідку від 07.02.2018 р. № 20/245 (копія додається), в якій не заперечує проти експлуатації корпусів Національного університету фізичного виховання і спорту України (код ЄДРПОУ 02928433) № 1, № 2, № 3, № 4, № 5, № 6, № 7, № 8 у встановленому порядку та за умови дотримання протипожежних вимог чинних на території України норм і правил. Відповідно до статті 18 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 р. №1187 щодо започаткування провадження освітньої діяльності про забезпечення подання в електронному вигляді даних та відомостей про матеріально-технічне забезпечення закладу освіти та його відповідність санітарним нормам і правилам пожежної безпеки до ЄДЕБО, зазначену довідку внесено до ЄДЕБО.

З метою отримання висновків про відповідність навчальних корпусів і гуртожитків університету санітарним нормам та правилам пожежної безпеки, керівництвом НУФВСУ надіслано листи до Держпродспоживслужби у м. Києві та Управління організації запобігання надзвичайним ситуаціям та заходів цивільного захисту у Голосіївському районі ГУ ДСНС у м. Києві з проханням провести обстеження та надати довідки про відповідність приміщень та матеріально-технічної бази університету чинним санітарним і протипожежним нормам. Копії листів додаються.

## 11. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Експертна комісія розглянула акредитаційні матеріали та провела експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності Національного університету фізичного виховання і спорту України вимогам МОН України щодо підготовки бакалаврів за напрямом 6.140103 «Туризм». Встановлено, що рівень підготовки фахівців зазначеного напрямку відповідає встановленим вимогам до акредитації та забезпечує державну гарантію якості вищої освіти.

Разом з тим, експерти висловлюють такі пропозиції, що, на їх думку, можуть підвищити якість підготовки майбутніх фахівців сфери туризму:

1. Активізувати застосування сучасних комп'ютерних технологій діагностики знань студентів.
2. Забезпечити розробку та викладання науково-педагогічними працівниками випускової кафедри окремих навчальних курсів англійською мовою, підготувати відповідне навчально-методичне забезпечення.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

3. Оптимізувати участь науково-педагогічних працівників випускової кафедри та студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм»/ спеціальності 242 «Туризм» у процесах міжнародної академічної мобільності.

У цілому, експертна комісія дійшла висновку про можливість акредитувати у Національному університеті фізичного виховання і спорту України напрям підготовки 6.140103 «Туризм» з ліцензованим обсягом 50 осіб денної форми навчання.

Голова експертної комісії -  
завідувач кафедри  
країнознавства і туризму  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка,  
доктор географічних наук, професор



О. О. Любіцева

Член експертної комісії -  
завідувач кафедри туристичного та  
готельно-ресторанного бізнесу  
Одеського національного  
економічного університету,  
кандидат економічних наук, професор



В. Г. Герасименко

**З експертними висновками ознайомлений:**

Ректор Національного університету  
фізичного виховання і спорту України,  
доктор економічних наук, професор



С. В. Імас


23.03.2018 р.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

ПОГОДЖЕНО

Голова експертної комісії  
 О. О. Любіцева

**ГРАФІК**  
**проведення комплексних контрольних робіт**  
**студентами напряму підготовки 6.140103 Туризм**  
**у Національному університеті фізичного виховання і спорту України**  
**22.03.2018 р.**

№ з/п	Дисципліна	Група	Час	Аудиторія	Експерт, викладач
1.	Історія України	13ТР1-2	8.45-10.05	8.101	проф. Любіцева О.О., проф. Тимошенко Ю.О.
2.	Географія туризму	23ТР1-2	10.30-11.50	8.101	проф. Герасименко В.Г., доц. Фастовець О.О.
3.	Основи екскурсійної діяльності	33ТР1-2	12.15-13.35	8.101	проф. Любіцева О.О., доц. Попович С.І.
4.	Туроперейтинг	43ТР1	14.00-15.20	8.101	проф. Герасименко В.Г., доц. Опанасюк Н.А.

Декан факультету  
 здоров'я, фізичного виховання та туризму



Ю. В. Литвиненко

Голова експертної комісії  О. О. Любіцева

**ЗВЕДЕНА ВІДОМІСТЬ  
РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ  
студентами напряму підготовки 6.140103 «Туризм» (денна форма навчання )  
Національного університету фізичного виховання і спорту України  
під час експертизи у порівнянні з самоаналізом**

№ з/п	Дисципліна	Курс	Під час самоаналізу							Під час акредитаційної експертизи						Розбіжність		
			К-сть студентів/Виконавали ККР	Одержали оцінки, з них				Абсолютна успішність, %	Якість, %	К-сть студентів/Виконавали ККР	Одержали оцінки, з них				Абсолютна успішність, %	Якість, %	Абсолютна успішність, %	Якість, %
				5/ %	4/ %	3/ %	2/ %				5/ %	4/ %	3/ %	2/ %				
<b>3 циклу гуманітарних і соціально-економічних дисциплін</b>																		
1.	Історія України	1	50/ 48	11/ 22,0	21/ 42,0	16/ 32,0	-	96,0	64,0	46/ 44	11/ 23,9	17/ 37,0	16/ 34,8	-	95,7	60,9	-0,3	-3,1
<b>3 циклу дисциплін фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки</b>																		
2.	Географія туризму	2	44/ 43	11/ 25,0	21/ 47,7	11/ 25,0	-	97,7	72,7	38/ 36	10/ 26,3	17/ 44,7	9/ 23,7	-	94,7	71,0	-3,0	-1,7
<b>3 циклу дисциплін професійної та практичної підготовки</b>																		
3.	Основи екскурсійної діяльності	3	43/ 41	8/ 18,6	20/ 46,5	13/ 30,2	-	95,3	65,1	43/ 40	7/ 16,3	19/ 44,2	14/ 32,5	-	93,0	60,5	-2,3	-4,6
4.	Туроперейтинг	4	22/ 22	7/ 31,8	9/ 40,9	6/ 27,3	-	100,0	72,7	22/ 21	6/ 27,3	9/ 40,9	6/ 27,3	-	95,5	68,2	-4,5	-4,5
	<b>Разом</b>							<b>97,3</b>	<b>68,6</b>						<b>94,8</b>	<b>65,2</b>	<b>-2,5</b>	<b>-3,4</b>

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева



**ЗВЕДЕНІ ВІДОМОСТІ**  
**про дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти**

Порівняльна таблиця дотримання кадрових і технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки фахівців напряму 6.140103 «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному університеті фізичного виховання і спорту України

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
<b>КАДРОВІ ВИМОГИ</b>			
<b>щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти</b>			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	-
2. Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти, тимчасової робочої групи (проектної групи) з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, що мають науковий ступінь та/або вчене звання	+	-
3. Наявність у керівника проектної групи (гаранта освітньої програми):			
1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	+	-
2) наукового ступеня та вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	-	-	-
3) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	+	-
Провадження освітньої діяльності			
4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	100	+50

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева



2) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання	10	23	+13
3) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання	-	-	-
5. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	-	-	-
2) практичної роботи за фахом	10	57	+47
6. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток		підпункти 1—16 пункту 5 приміток +	-
7. Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
1) з науковим ступенем доктора наук та вченим званням	-	-	-
2) з науковим ступенем та вченим званням	-	-	-
3) з науковим ступенем або вченим званням	+	+	-
8. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	-
<b>ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ</b>			
<b>щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти</b>			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	5,2	+2,8
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	50	+20
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	+	+	-

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

3) актового чи концертного залу	+	+	-
4) спортивного залу	+	+	-
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	-
6) медичного пункту	+	+	-
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
Проведення освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
<b>ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ</b>			
<b>щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти</b>			
Започаткування проведення освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
Проведення освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-
<b>ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ</b>			
<b>щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти</b>			
Започаткування проведення освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як чотири найменування	15	+11
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
Проведення освітньої діяльності			
1. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщено основну інформацію про його діяльність (структуру, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітню/освітньо-наукову/видавничу/атестаційну (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактну інформацію)	+	+	-
3. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, що	50	50	-

Голова експертної комісії



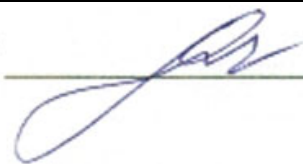
О. О. Любіцева

містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)			
---	--	--	--

## ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ

<b>1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти</b>			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	0
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	0
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	0
<b>2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %</b>			
<b>2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:</b>			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	96,0	+6,0
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	64,0	+14,0
<b>2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:</b>			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	97,7	+7,7
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	72,7	+22,7
<b>2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:</b>			

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева

2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	97,6	+7,6
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	68,9	+18,9
<b>3. Організація наукової роботи</b>			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

**Голова експертної комісії**  
завідувач кафедри  
країнознавства і туризму  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка,  
доктор географічних наук, професор



Любіцева О. О.

**Член експертної комісії:**  
завідувач кафедри туристичного та  
готельно-ресторанного бізнесу  
Одеського національного  
економічного університету,  
кандидат економічних наук, професор



Герасименко В. Г.

**З експертними висновками ознайомлений:**

ректор Національного університету  
фізичного виховання і спорту України,  
доктор економічних наук, професор  
23.03.2018 р.



Імас Є. В.

Голова експертної комісії



О. О. Любіцева